Takuusäätiö

Eduskunnan Lakivaliokunta

Asia: HE 200/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain ja Oikeuspalveluvirastosta annetun lain muuttamisesta

Takuusäätiön kirjallinen asiantuntijalausunto

Takuusäätiö kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto, mikä kohdistuu hallituksen esitykseen oikeuspalveluvirastosta annetun lain muuttamisesta.

Takuusäätiö on valtakunnallinen sosiaalialan järjestö, jonka tarkoituksena on tukea kansalaisten velkaongelmien ehkäisyä ja niiden ratkaisemiseen tähtääviä toimintoja. Takuusäätiön työntekijät kohtaavat vuosittain yli 10 000 taloudellisesti haasteellisessa tilanteessa olevaa asiakasta, jonka lisäksi säätiöllä on vahvat yhteydet muihin taloudellisesti ongelmallisissa tilanteissa olevia ihmisiä tapaavien sosiaali-, terveys- ja järjestöalan ammattilaisiin sekä vapaaehtoisiin. Säätiö edustaa erityisesti talous- ja velkaongelmia kokeneiden henkilöiden näkökulmaa.

Maksuhäiriö- ja ulosottotilastojen perusteella voidaan todeta, ettei kotitalouksien velkaantuminen ole taittunut. Koska veloista selviytymiseen vaikuttaa myös yleinen taloustilanne, maksuvaikeuksien voidaan odottaa pikemmin kasvavan kuin vähenevän. Ihmisten tilanteiden vaikeutuminen näkyy usein palveluissa viiveellä. Takuusäätiön asiakaskunnassa on nähtävissä, että työttömyys ja työllistymisvaikeudet sekä etuuksiin tehdyt leikkaukset ovat heikentäneet maksukykyä. Erityisen huolestuttavana pidämme lapsiperheiden ja nuorten aikuisten tilannetta.

Talous- ja velkaneuvontapalvelun sisällöt ovat oma erityinen osaamisalue. On tärkeää, että palveluja pystytään kehittämään ja niiden saavutettavuutta lisäämään. Olennaista on myös, että palvelu on tasalaatuista ja yhdenmukaista valtakunnallisesti. Talous- ja velkaneuvontapalvelujen ehdotettu siirto oikeusaputoimistoista erillisiksi ja itsenäisesti johdettaviin talous- ja velkaneuvontatoimistoihin tukee ja mahdollistaa palvelujen kehittämisen. Koska palvelun resurssit ovat rajalliset ja tarve niille suuri, resurssien käytön tehostaminen ja laajemman käytön mahdollistaminen on toivottava kehityssuunta. Asiakasnäkökulmasta nykyistä nopeampi asiakkaaksi pääsy voi tarkoittaa taloutta kuntouttavien ohjeiden tai velkaongelmiin ratkaisun saamisen varhaistumista, mitä on pidettävä hyvänä suuntana.

Talousvaikeuksien ehkäisyyn ja korjaamiseen tarvitaan matalalla kynnyksellä toimivaa, helposti saavutettavaa ja asiakkaalle maksutonta palvelua. Asiakaspalvelun valtakunnallistaminen esimerkiksi neuvonnan osalta tekee siitä nykyistä saavutettavampaa. Tärkeää olisi myös toimivan yhteistyömallin luominen samaan teeman ja asiakaskunnan kanssa työtä tekevien ammattilaisten kesken, jotta asiakasohjaus toimisi mahdollisimman saumattomasti asiakkaan tarpeita kuunnellen.

Takuusäätiö sr.

Juha Pantzar
toimitusjohtaja

Minna Backman
lakimies